

EAA – Ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn **Preliminär utveckling 2013–2014**

Economic Accounts for Agriculture – second estimates for 2014

I korta drag

Liten ökning i resultatet för jordbruket 2014

Jordbrukssektorns totala produktionsvärde i löpande priser uppskattas ha varit i stort sett oförändrat 2014 jämfört med 2013. Värdet av vegetabilieproduktionen var oförändrat medan värdet av animalieproduktionen minskade något. De totala kostnaderna förväntas ligga på ungefär samma nivå som 2013.

Den totala spannmålsskörden för 2014 uppskattas till cirka 5,8 miljoner ton, vilket är en ökning med 16 % jämfört med 2013. Samtidigt förväntas priserna för spannmål sjunka under skördeåret 2014/2015. Totalt sett bedöms värdet av spannmålsproduktionen öka med närmare 5 % jämfört med skördeåret 2013/2014.

Totalskörden av raps och rybs 2014 beräknas minska med knappt 2 %. Priserna förväntas sjunka under skördeåret 2014/2015, vilket gör att värdet av oljeväxtproduktionen beräknas minska med drygt 13 %.

Värdet av mjölkproduktionen beräknas öka med drygt 5 % vilket förklaras av både ökad produktion och ett högre genomsnittligt avräkningspris under 2014 jämfört med 2013. Året inleddes med prisnivåer som låg betydligt högre än 2013 års nivå. Priserna har sedan sjunkit, men trots priset bedöms det genomsnittliga avräkningspriset för 2014 ligga knappt 3 % över 2013 års nivå.

Slakten av nötkreatur beräknas öka med knappt 4 % under 2014 jämfört med 2013 samtidigt som avräkningspriserna uppskattas sjunka med cirka 5 %. Slakten av svin beräknas öka med någon procent jämfört med 2013. Avräkningspriserna förväntas dock sjunka, varför värdet av svinproduktionen beräknas minska med cirka 7 %.

Inför publiceringen av 2013 års beräkningar i oktober 2014 gjordes några revideringar av EAA som även påverkar tidigare år. Dessa berör främst animalieproduktion och proteingrödor (se avsnittet fakta om statistiken).

Ulf Svensson, 036 – 15 50 74
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4064 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utgivet den 5 februari 2015.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Preliminära beräkningar av inkomstutvecklingen 2013–2014

Jordbrukssektorns totala produktionsvärde i löpande priser uppskattas ha varit i stort sett oförändrat 2014 jämfört med 2013. Värdet av vegetabilieproduktionen var oförändrat medan värdet av animalieproduktionen minskade något.

Priset på spannmål förväntas fortsätta att sjunka även under skördeåret 2014/2015. Lägre priser kompenseras dock av en stor skörd, vilket gör att värdet av spannmålsproduktionen bedöms öka med knappt 5 % jämfört med skördeåret 2013/2014. Värdet av produktionen av oljeväxter och potatis förväntas minska främst på grund av sjunkande priser.

Värdet av mjölkproduktionen uppskattas öka med drygt 5 %, vilket förklaras av att produktionen förväntas öka med drygt 2 % samt ett högre genomsnittligt avräkningspris jämfört med 2013. Avräkningspriset låg under årets första åtta månader över avräkningspriset för motsvarande period 2013. Under perioden januari till april var avräkningspriset avsevärt högre 2014 jämfört med 2013. Därefter har priserna sjunkit. Trots priset faller uppskattas det genomsnittliga avräkningspriset för 2014 ligga knappt 3 % över 2013 års pris.

Värdet av gris- och nötköttproduktionen bedöms minska och i dessa fall är det sjunkande priser som är orsaken. Under 2014 har även priserna på minkskinn fallit kraftigt efter flera års prisuppgång, vilket gör att värdet av minkproduktionen minskar med närmare 30 %. Både produktionen av jordbrukstjänster och sekundära icke-jordbruksaktiviteter beräknas öka något i värde.

Kostnaderna för insatsvaror och tjänster beräknas vara i stort sett oförändrade. De lägre spannmålspriserna verkar dämpande på kostnaderna för foder som produceras inom det egna företaget och det foder som omsätts inom jordbrukssektorn. Priserna på köpfodermedel förväntas sjunka, vilket är orsaken till att kostnaderna för köpfodermedel bedöms bli lägre än föregående år. Kostnaderna för handelsgödsel och växtskyddsmedel förväntas öka, medan kostnaderna för energianvändning förväntas minska.

Förädlingsvärdet netto, vilket motsvarar värdet av jordbrukssektorns produktion minus insatsförbrukning och kapitalförslitning, beräknas vara oförändrat jämfört med 2013. Driftsöverskott netto, som är det överskott som ska täcka kostnader för arrende, räntor, eget arbete och eget kapital, uppskattas minska med drygt 1 %. Minskade räntekostnader gör dock att företagsinkomsten, som ska täcka kostnader för eget arbete och kapital, uppskattas öka med 1 % år 2014.

Jordbruksverket har levererat denna preliminära beräkning över inkomstutvecklingen i Sverige till EU:s statistikmyndighet Eurostat. Beräkningen redovisas i tabell 1, som innehåller värden för år 2013 samt förändringar till år 2014 i volym, pris och värde uttryckt som index.

Eurostat kommer att redovisa medlemsstaternas preliminära beräkningar över utvecklingen av jordbrukets inkomster mellan åren 2013 och 2014. Indikator A, som beskriver förändringen i real faktorinkomst per årsarbete, är det mått som brukar användas vid jämförelse mellan medlemsländerna. Med antaganden om en fortsatt nedgång av den totala arbetsinsatsen med 1,7 % och en prisökning för bruttonationalprodukten med 1,3 %, kommer indikator A för Sverige att visa en nedgång med 0,5 %. Denna beräkning är osäker och kan komma att skilja sig avsevärt från det slutliga utfallet.

Innehåll

Tabeller	4
<hr/>	
Teckenförklaring	4
1. Produktionsvärde till baspris och kostnader inom jordbrukssektorn år 2013 i miljoner kronor samt preliminär utveckling för åren 2013– 2014, index 2013=100	4
Fakta om statistiken	5
<hr/>	
Detta omfattar statistiken	5
Definitioner och förklaringar	6
Så görs statistiken	7
Statistikens tillförlitlighet	7
Bra att veta	7
Annan statistik	7
Elektronisk publicering	7
In English	8
<hr/>	
Summary	8
List of tables	8
List of terms	8

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Produktionsvärde till baspris och kostnader inom jordbrukssektorn år 2013 i miljoner kronor samt preliminär utveckling för åren 2013–2014, index 2013=100

1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs 2013 in million SEK and a second estimate for 2014, index 2013=100

Kod	EAA	Värde 2013	Prognos för utvecklingen 2014		
			Volym- index	Pris- index	Värde- index
01	Spannmål (inkl. utsäde)	6 576	119,7	87,6	104,8
02	Industrigrödor	1 775	102,1	92,6	94,6
03	Foderväxter	8 593	105,2	98,5	103,6
04	Köks- och plantskoleväxter	4 237	100,1	101,9	101,9
05	Potatis	1 976	100,3	74,1	74,3
06	Frukt och bär	824	98,6	95,0	93,7
09	Andra växter och vegetabiliska produkter	104	97,7	98,7	96,5
10	Vegetabilieproduktion (01 till 09)	24 085	107,4	93,3	100,2
11	Djur	12 148	102,8	94,8	97,4
12	Animaliska produkter	13 256	102,2	98,9	101,1
13	Animalieproduktion (11+12)	25 404	102,5	96,9	99,3
14	Produktion av jordbruksvaror (10+13)	49 489	104,9	95,1	99,8
15	Produktion av jordbrukstjänster	3 056	100,5	100,5	101,0
16	Jordbrukets produktion (14+15)	52 545	104,6	95,4	99,8
17	Sekundära icke-jordbruksaktiviteter	3 529	100,0	101,0	101,0
18	Jordbrukssektorns produktion (16+17)	56 074	104,3	95,8	99,9
19	Total insatsförbrukning	41 473	101,4	98,5	99,9
20	Förädlingsvärde brutto till baspris (18-19)	14 601	112,6	88,8	100,0
21	Kapitalförslitning	9 887	99,5	100,7	100,2
22	Förädlingsvärde netto till baspris (20-21)	4 714	140,0	71,2	99,7
23	Löner och kollektiva avgifter	3 102	.	.	101,2
25	Övriga produktionssubventioner	9 231	.	.	98,9
26	Faktorinkomst (22+25)	13 945	.	.	99,2
27	Driftsöverskott netto (22-23+25)	10 843	.	.	98,6
28	Arrende- och hyreskostnader	2 667	.	.	100,5
29	Räntekostnader	3 259	.	.	92,0
30	Ränteintäkter	546	.	.	94,8
31	Företagsinkomst netto (27-28-29+30)	5 462	.	.	101,2
40	Total arbetsinsats (1 000 årsverken)	62,1	.	.	98,3
	Prisförändring BNP	.	.	101,33	.

Fakta om statistiken

EAA (Economic Accounts for Agriculture) är ett system av statistiska beräkningar av värdet av jordbrukssektorns produktion och kostnader för denna produktion. Beräkningarna görs enligt regler som fastställts av EU:s statistikmyndighet Eurostat. Uppgifterna i EAA avser både värden och volymer (dvs. värden i fasta priser) på inkomstsidan och för vissa poster på utgiftssidan. Denna statistik regleras sedan 2004 av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 138/2004 av den 5 december 2003 om räkenskaper för jordbruket i gemenskapen. Medlemsländerna beräknar och översänder EAA till Eurostat enligt fastställd tidsplan.

EAA avser att belysa den ekonomiska utvecklingen inom den nationella jordbrukssektorn och används bl.a. som underlag för jordbrukspolitiska bedömningar av jordbrukssektorns förändringar. Tidigare gjordes i Sverige motsvarande beräkningar genom den s.k. sektorskalkylen.

Revideringar inför 2013 års beräkningar

Jordbruksverket arbetar kontinuerligt för att förbättra metoder och underlag för beräkningarna av EAA. Inför publiceringen av 2013 års beräkningar i oktober 2014 gjordes några revideringar av EAA som även påverkar resultaten för tidigare år. Revideringarna beror både på metodförändringar och felaktigheter i beräkningarna. Revideringarna påverkar i första hand värdet av jordbrukets produktion, och som en följd därav även resultatmåten.

De revideringar som genomförts till denna beräkningsomgång och som fått störst effekt på resultatet berör produktionsvärdet för följande grupper:

- Andra animaliska produkter (minkskinn)
- Mjök
- Proteingrödor

Metoden för beräkningarna av produktionsvärdet för minkskinn har ändrats och revideringar har skett från 2005 och framåt. Bedömningen är att antalet skinn har underskattats för perioden 2005–2007 och överskattats 2008–2013. Störst effekt har metodförändringen för åren 2010–2013, då produktionsvärdena sänkts relativt kraftigt jämfört med vad som publicerats tidigare år.

När det gäller produktionsvärdet för mjök så har det nationella stödet för mjökproduktionen dubbelräknats då det ingått i det genomsnittspris som använts för levererad mjök samt även som en separat ersättningspost. Detta är ett fel i beräkningarna som legat kvar sedan 2005. Revideringar är nu gjorda för åren 2005 till 2013. Produktionsvärdet för mjök är därför 2,1 till 2,7 % lägre än vad som tidigare publicerats för åren 2005–2013.

I gruppen proteingrödor har åkerbönor inte legat med i beräkningarna. Produktionen av åkerbönor har under senare år ökat kraftigt. EAA har nu reviderats och produktionsvärdet för åkerbönor är inräknat i proteingrödor från och med år 2004.

Utöver detta har även antalet uppskattade årsarbetskrafter för år 2013 reviderats, vilket påverkar utvecklingen i indikator A och B.

Detta omfattar statistiken

EAA är ett räkenskapssystem för jordbruket som baseras på European System of Integrated Economic Accounts (ESA), ett redovisningssystem som följer FN:s rekommendationer för nationalräkenskaper.

EAA följer principen att all jordbruksproduktion skall ingå och avsikten med kalkylen är att beräkna värdet av all produktion och alla kostnader för denna produktion för att kunna upprätta en resultaträkning. För detta finns en förteck-

ning över de produktionsgrenar och andra aktiviteter som anses vara karakteristiska för jordbruket och som därför skall ingå i beräkningarna, oavsett på vilken typ av företag produktionen sker. EAA är en kalkyl för jordbrukssektorn men innefattar inte jordbrukarhushållens intäkter från annan verksamhet, såsom skogsbruk eller anställning.

I EAA utgörs undersökningspopulationen av alla företag som bedriver växtodling på friland (inklusive trädgårdsodling) eller under glas, husdjurskötsel, uppfödning av hästar eller sällskapsdjur (dock ej för eget bruk), biodling, renskötsel, pälsdjurskötsel, uppfödning av vilt i hägn eller entreprenadtjänster åt andra jordbruksföretag. Utöver detta kan sådana verksamheter ingå som intäkt- eller kostnadsmässigt ur statistiksynpunkt inte kan skiljas från jordbruksverksamheten. Sådana verksamheter benämns Sekundära ej särskiljbara icke-jordbruksaktiviteter. För Sverige ingår här väsentligen maskintjänster utanför sektorn, såsom snöröjning åt kommuner.

På vegetabilieområdet ska all produktion värdesättas, även skörd av sådana produkter som används som foder och som omsätts inom sektorn genom direkt försäljning till andra jordbruksföretag eller används på de jordbruk där de produceras. Samtidigt återkommer dessa produktionsdelar på kostnadssidan som kostnader för foder och påverkar därför inte nettoresultatet.

På animalieområdet gäller att produktionsvärdet för husdjuren nötkreatur, svin och får inte enbart utgörs av slaktintäkter. För dessa djurslag beräknas produktionsvärdet på olika sätt för stamdjur och omsättningsdjur. För stamdjur utgörs produktionsvärdet av de värden som djuren har när inträde till stamdjursbeståndet sker. Detta gäller för mjölkkor, am- och dikor, suggor, galtar samt tackor. För omsättningsdjur är produktionsvärdet detsamma som slaktintäkten och värdet av förändringen av djurbeståndet mellan årets början och slut.

I EAA redovisas produktionsvärden och kostnader både till producentpris och till baspris. EAA till baspris innefattar direktersättningar (subventioner), vilka inte innefattas i EAA till producentpris. Vidare uppdelas direktersättningar i produkt- respektive produktionsrelaterade direktersättningar. Produktionsrelaterade direktersättningar, såsom miljöstöd, redovisas under en särskild post.

Definitioner och förklaringar

De i EAA ingående resultatmått till baspriser framkommer på följande sätt:

- + Värdet av vegetabilieproduktionen
- + Värdet av animalieproduktionen
- + Intäkter från jordbrukstjänster
- + Intäkter från sekundära icke-jordbruksaktiviteter
- = *Totalt produktionsvärde*

- Kostnader för insatsvaror och tjänster
- = *Förädlingsvärde brutto till baspris*

- Kapitalförslitning
- = *Förädlingsvärde netto till baspris*

- + Övriga produktionssubventioner
- = *Faktorinkomst*

- Löner och kollektiva avgifter
- = *Driftsöverskott netto*

- Arrende- och hyreskostnader
- Nettoräntekostnader
- = *Företagsinkomst*

Utöver detta redovisar Eurostat vid inkomstanalyser följande tre s.k. inkomstindikatorer.

Indikator A: Index över real faktorinkomst per årsverke totalt.

Indikator B: Index över real företagsinkomst per oavlönat årsverke.

Indikator C: Real Företagsinkomst.

Så görs statistiken

EAA bygger till största delen på sammanställningar och bearbetningar av redan befintligt statistikunderlag, såsom lantbruksregistret (LBR), skördeuppskattningar, prisstatistik, slaktstatistik och bokföringsuppgifter. Det primärmaterial som tas fram särskilt inom ramen för denna statistik är intäkter för trädgårdsnäringen samt arrendekostnader och avskrivningskostnader för maskiner och redskap.

Statistikens tillförlitlighet

EAA:s intäktssida bygger på makrostatistik som i huvudsak bedöms ha god tillförlitlighet. På kostnadssidan finns tillförlitlig makrostatistik för endast ett fåtal poster, varför uppskattningar av de olika kostnadsslagen vanligen baseras på aggregerade bokföringsuppgifter från omkring 11 000 företag. I vissa fall görs även schablonmässiga antaganden. På grund av denna användning av ett flertal olika källor kan några statistiska osäkerhetsmått inte anges.

Statistiken avseende det senaste året baseras på en stor andel preliminära uppgifter och prognoser, särskilt på kostnadssidan, vilket innebär att den har en hög grad av osäkerhet.

Bra att veta

-

Annan statistik

Denna statistik kan i första hand jämföras med motsvarande statistik för övriga EU-länder som publiceras av Eurostat.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link "Första sidan – I korta drag" above, then click on the link "Hela publikationen (PDF)".

The value of agricultural output 2014 is expected to be at almost the same level as in 2013. The value of crop output is estimated to be unchanged compared with 2013 while animal output is estimated to decrease slightly.

The total harvest of cereals is expected to be about 5.8 million metric tonnes in 2014, an increase by 16 % compared with 2013. The output prices of cereals are expected to decrease in the harvest year 2014/2015 compared with 2013/2014. In total, though, the value of cereal production is expected to increase by 5 % compared with the last harvest year.

The total harvest of rape and turnip rape is expected to be at almost the same level as in 2013, due to an increase in the yield. The prices for the crop year 2014/2015 are expected to decrease and in total the production value of rape and turnip rape is estimated to a decrease by 13 %.

The slaughter of cattle is expected to increase by almost 4 % during 2014. At the same time prices are expected to decrease by about 5 %. The slaughter of pigs is expected to remain quite stable but the output price is expected to decrease, which leads to a decrease in the value of pig production by almost 7 %.

The quantity of milk delivered to wholesalers is expected to increase by just over 2 % compared with 2013. At the same time the average output price of milk is estimated to increase by 3 % in 2014. The output prices were higher in the beginning of the year compared with the same period 2013. Although the prices have decreased during a large part of the year it is estimated that the average output price will be higher in 2014 compared with 2013. In total, the value of milk production is expected to increase by 5 %.

The value of the output of the agricultural industry at basic prices is expected to remain almost unchanged compared with 2013. The value of the total intermediate consumption is also expected to remain almost unchanged.

The factor income is calculated as the sum of production value and subsidies less the expenses of intermediate consumption and fixed capital consumption. The factor income is expected to decrease by almost 1 % in 2014. As a consequence of a decrease in costs of interests paid the entrepreneurial income is estimated to increase by 1 %.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Agricultural output at basic prices, intermediate consumption and other costs 2013 in million SEK and a second estimate for 2014, index 2013=100	4

List of terms

Andra/Annan	Other
Animalieproduktion	Animal output

Animaliska produkter	Animal products
Arbetsinsats	Labour input
Arrende	Rent
Baspris	Basic price
Blommor och växter	Flowers and plants
BNP	GDP
Brutto	Gross
Bränslen och drivmedel	Fuels and propellants
Byggnader	Buildings
Djur	Animals
Djurfoder	Animal feed
Driftsöverskott	Operating surplus/Mixed income
Elektricitet	Electricity
Energi	Energy
Faktorinkomst	Factor income
Fjäderfä	Poultry
Foderväxter	Forage plants
Frukt och bär	Fruits
Får och getter	Sheep and goats
Färska	Fresh
Företagsinkomst	Entrepreneurial income
Förädlingsvärde	Value added
Handelsgödsel	Fertilizers and soil improvers
Havre	Oats
Hyseskostnader	Real estate rental charges
Hästar	Equines
Industrigrödor	Industrial crops
Icke-jordbruksaktiviteter	Non-agricultural activities
Insatsförbrukning	Intermediate consumption
Jordbruk	Agriculture
Jordbruksproduktion	Agricultural output
Jordbrukssektorn	Agricultural industry
Jordbrukstjänster	Agricultural services
Jordbruksvaror	Agricultural goods
Kapitalförslitning	Fixed capital consumption
Kollektiva avgifter	Social security charges
Korn	Barley
Köksväxter	Vegetables
Löner	Compensation of employees

Maskiner och utrustning	Machinery and equipment
Mjök	Milk
Netto	Net
Nötkreatur	Cattle
Oljevaxter	Oil seeds
Plantskolevaxter	Horticultural products
Potatis	Potatoes
Prisförändring	Change in price
Produkter	Products
Produktion	Production/Output
Produktionssubventioner	Subsidies on production
Proteingrödor	Protein crops
Råg	Rye
Ränteintäkter	Interest received
Räntekostnader	Interest paid
Sekundära	Secondary
Socketbetor	Sugar beet
Spannmål	Cereals
Svin	Pigs
Underhåll	Maintenance
Utsäde	Seeds
Vegetabilieproduktion	Crop output
Vegetabiliska produkter	Crop products
Vete	Wheat
Veterinärkostnader	Veterinary costs
Vaxter	Plants
Växtskyddsmedel	Plant protection products and pesticides
Årsverken	Annual working units
Ägg	Eggs
Övriga	Other